Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 184. Braşov, Sâmbătă, 19 (31) August. 1895.

Asociaţiunea transilvană.

(Adunarea generală a XXXIV-a, ţinută la Blaşiu în 15 (27) şi 16 (28) August 1895.)

(Raport special al „Gaz. Trans.")

BLAŞIU, 17 (29) August 1895.

Şedinţa II.

(Urmare).

Dintre discuţiunile şedinţei a doua, ţinută erĭ înainte de prânḑ, mai amintesc unele desbaterĭ asupra raportului comisiunei financiare privitóre la anumite propunerĭ.

Ce privesce propunerea d-lui Costin, de a se da un premiu pentru editarea unei cărţĭ, care sĕ cuprindă inviaţiunĭ pentru popor în cestiunile dreptului de proprietate, comisiunea ar fi dorit, ca premiul pentru lucrarea acelui op sĕ se publice încă în decursul viitorului an administrativ. După unele discuţiunĭ însĕ s'a primit propunerea d-lui Dr. Andreiŭ *Micu*, advocat în Făgăraş, în sensul, ca afacerea sĕ se predea comitetului pe lângă însărcinarea, de-a veni la adunarea gen. viitóre cu un proiect în privinţa acésta.

Ce privesce propunerea d-lui canonic Gavrilă Pop, de-a se da două ajutóre pentru tinerĭ românĭ, carĭ ar studia sculptura în pétră la şcóla de stat din Zlatna, după o discuţiune mai lungă se hotăresce, că deóre-ce în budgetul Asociaţiunei era prevĕḑut un stipendiu pentru studiarea sculpturei în lemn, la acel stipendiu sĕ li-se dea drept a competa şi acei tinerĭ românĭ, carĭ ar dori a învĕţa scuptura în pétră.

Raportorul comisiunei pentru încassarea taxelor face cunoscut, că s'au incassat încă câte-va taxe dela membri, pe carĭ adunarea îi aclamă cu „sĕ trăéscă". Suma totală a incassărilor trece peste 600 fl.

Acum urmă la ordinea ḑilei raportul comisiunei însărcinate cu studiarea noului proiect de statute. Raportor d-l canonic Dr. *Al. Grama.*

Inainte de-a intra în meritul cestiunei, raportorul premite, că deóre-ce lucrul s'a cumpănit bine şi comisiunea s'a convins de motivele însĕmnate, ce au condus pe comitet în lucrarea sa, nu află necesară o desbatere generală, ci cere a începe de-a dreptul desbaterea pe paragrafi.

Dr. A. Mureşianu ḑice, că deşi apreţiéză pe deplin motivele, ce au îndemnat pe comitet a veni cu un proiect nou de statute, nu póte consimţi nicĭ de cum a-se trece atât de grabnic peste o cestiune ca acésta. Mai ales nu se póte trece peste ea, deóre-ce fiind vorba aicĭ de-o revisiune în general a statutelor, ér nu numai de modificarea a doi séu trei paragrafĭ, se ivea de sine necesitatea, ca membrii Asociaţiunei sĕ cunóscă mai dinainte cuprinsul proiectului de statute, ce s'a presentat numai în şedinţa de ierĭ. De aceea, ḑice, a şi adresat o interpelare onoratului presidiu, cerênd desluşire, de ce nu s'a comunicat mai dinainte cuprinsul proiectului de statute într'o formă séu alta, ca membrii sĕ-l fi putut studia. Noi am fost informaţĭ numai, că regimul pretinde imediat schimbarea a doi paragrafĭ din statute, carĭ, cum susţine, nu corĕspund cu actualele împrejurărĭ de stat. Vorbitorul cere decĭ sĕ se admită mai întâiu o discuţiune generală asupra revisuirei statutelor, pentru-ca sĕ se constate, déca şi întru cât membrii consimt a se face revisuirea în genere.

Dr. Grama observă, că de-odată cu alegerea comisiei, s'a dat fiă-căruĭ membru voiă de-a asista la şedinţa acesteia cu vot consultativ. Nu crede, prin urmare, că ar mai fi necesară o desbatere generală şi cere a-se trece de-a dreptul la desbaterea pe paragrafĭ.

Preşedintele, rĕspunḑênd la interpelarea d-lui Mureşianu, ḑice, că până acum n'a fost praxă a-se comunica dinainte membrilor propunerile, ce comitetul vré sĕ le facă adunărei generale.

Dr. Mureşianu observă, că deóre-ce casul de faţă este extra-ordinar, căcĭ se tractéză de propunerea revisuirei statutelor, urma de sine, ca comitetul sĕ dea ocasiune membrilor de-a se informa de cu vreme asupra cuprinsului proiectului presentat. Trecênd la observările d-lui raportor, ḑice cumcă faptul, că s'a dat voiă membrilor de-a asista la desbaterile comisiunei, încă nu póte înlocui lipsa de pregătire a lor in ce privesce revisuirea în total a statutelor. Ei au venit aicĭ pregătiţĭ numai pentru schimbarea a doi paragrafĭ şi adaugerea unui nou paragraf la dreptul de inspecţiune al statului, cerut de guvern. Adunarea trebue sĕ se pronunţe acum, déca consimte la o revisuire a statutelor în general pe basa proiectului presentat numai în şedinţa de erĭ, orĭ că doresce a discuta numai revisuirea acelor paragrafĭ din statutele vechĭ, pe carĭ îi dificultéză guvernul.

Ars. Vlaicu pledéză pentru ca adunarea de faţă sĕ se mărginéscă de-ocamdată a rĕspunde la provocarea guvernului; cere sĕ se cetéscă ordinaţiunea ministerială şi adunarea sĕ se pronunţe asupra celor ce le pretinde ea, fără a se estinde la o revisuire generală; propune însĕ, ca proiectul de statute presentat de comitet sĕ fiă pus la ordinea ḑilei viitórei adunărĭ generale.

Dr. G. Ilea, accentuând însĕmnătatea şi gravitatea, ce-o presentă revisuirea în total a statutelor, pârtinesce propunerea d-lui Vlaicu.

Dr. Il. Puşcariu ḑice, că ar trebui sĕ stăm o sĕptĕmână, ca sĕ desbatem din paragraf în paragraf proiectul comitetului. Asigură însĕ, că proiectul de statut este resultatul unui studiu şi esperienţe vechĭ şi că e lucru bine chibzuit.

Bogdan-Duică cere încheiarea discuţiunei.

Preşedintele reasuméză propunerile şi cere, ca adunarea sĕ se pronunţe, déca primesce revisuirea în general a statutelor, orĭ nu. Se aud din mai multe părţĭ vocĭ: primim! primim!

Publicul devenise impacient, căcĭ timpul era fórte înaintat şi în sală era o căldură nesuferită.

La $1^1/_2$ óre p. m. preşedintele suspinde şedinţa, anunţând, că şedinţa se va redeschide la 5 óre p. m.

La mésa Metropolitului.

In acéstă ḑi, Escelenţa Sa Metropolitul *Mihalyi* a dat în onórea membrilor Asociaţiunei o mésă, la care au luat parte peste 70 persóne dintre fruntaşii adunărei. Primul toast l'a rostit Escelenţa Sa Metropolitul pentru óspeţii sĕi, carĭ s'au întrunit la Blaşiu pentru înaintarea frumosului scop cultural al Asociaţiuneĭ. Toastul a fost primit cu însufleţire de cătră meseni.

Preacuvioşia Sa Dr. Ilarion *Puşcariu* a ridicat apoi paharul în sănĕtatea Metropolitului, ale căruia virtuţĭ i-au câştigat simpatia şi încrederea, că va conduce cu tăriă şi cu succes destinele bisericei şi şcólei, dela a căror înflorire şi bunăstare atîrnă întreg progresul nostru cultural. D-l vicar *Barboloviciu* toastéză pentru Capitlul metropolitan din Blaşiu şi pentru prepositul acestuia, Ioan M. Moldovan, care este totodată preşedintele meritat şi preţuit al Asociaţiunei; mai târḑiu tot d-sa pentru ḑiaristica română, care a contribuit şi contribue la înaintarea culturei, amintind în special „Gazeta Transilvaniei" ca cel mai vechiu organ de publicitate al *Românilor*. A mai vorbit d-l canonic Moldovan pentru óspeţii veniţĭ din depărtare, şi alţii.

Continuarea şedinţeĭ.

După améḑĭ la órelo $5^1/_2$ s'a redeschis şedinţa, care de astă-dată nu s'a mai ţinut în sala de gimnastică, unde aveau sĕ se facă în acest timp pregătirile pentru bal, ci într'o sală mai mare din etagiul gimnasiului.

Primul obiect pus la ordinea ḑilei a fost desbaterea pe paragrafĭ a noului proiect de statute. Acest proiect constă din peste 40 de paragrafĭ, conţinênd la un loc tóte dispoziţiunile privitóre la Asociaţiune, la despărţĕmintele şi la agenturile acesteia. Desbaterea n'a întimpinat dificultăţĭ mai marĭ, fiind primit unanim paragraf de paragraf, pe lângă anumite modificărĭ de importanţă mai mică.

De-odată cu primirea acestui proiect, la propunerea comisiunei însărcinate cu esaminarea luĭ, s'a adus şi hotărîrea, ca la cas, déca s'ar ivi óre-carĭ dificultăţĭ până la dobêndirea aprobărei nouĕlor statute, comitetul sĕ le aplaneze însu-şĭ, evitând pe cât se póte necesitatea de-a convoca o nouă adunare.

Urmă raportul aceleaşĭ comisiunĭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Care este bărbat-model?

Comitetul unei reuniunĭ de femei din Londra a edat de curênd o carte intitulată *„The Ideal Husband"* (*„Bărbatul-model"*), un conglomerat de diferite părerĭ femeiescĭ, care are menirea de-a servi ca conducĕtor şi povĕţuitor al fetelor tinere la alegerea soţilor lor. Acest „Lexicon pentru statul sânt al căsĕtorieĭ" se vinde în Londra cu un „schilling", adecă aprópe o corónă de a nóstră, şi se trece de minune. Logică nu prea află omul în acéstă creaţiune literară, deórece peste tot logica n'o pótĭ afla între însuşirile „scriitórelor". Ast-fel d. e. *Mrs. Crawford*, colaboratóră la mai multe ḑiare englese, vorbesce pe 36 de pagine despre tot felul de lucrurĭ, numai nu despre cestiunea, că în adevĕr, care este bărbatul-model. Alte dintre membrele comitetului amintit, carĭ apróape tóte au conlucrat la acest op singur în felul sĕu, vorbesc mai la obiect. Peste tot însĕ conglomeratul rĕmâne un conglomerat chaotic, din care cu tóte acestea vom reproduce unele părţĭ.

Lady Ienne, una dintre cele mai sĕlbatice anteluptătóre ale emancipărei femeilor, deschide şirul colaboratórelor la carte, ḑicênd că timp de 4000 anĭ a zăcut femeia sub sclăvia bărbatului, aşa încât despre un bărbat-model peste tot nicĭ vorbă nu putea sĕ fiă. Acuma s'a schimbat totul. Femeia emancipată a apărut pe terenul de luptă, şi e firm hotărîtă sĕ repareze cu puterĭ nouĕ stricăciunile secolilor trecuţĭ. Acĭ apoi Lady Ienni propagă următórele douĕ teoriĭ: Bărbatul sĕ fiă cât de mult ocupat, căcĭ de altmintrelea se amestecă în cestiunile casnice şi produce gălăgie; şi bărbatul sĕ nu înţelese nicĭ-odată acele micĭ dovedĭ de iubire şi simpatiă, carĭ pentru multe femei sunt de aşa mare însĕmnătate.

Mrs Lynn Linton, o romancieră, nu vrea sĕ scie nimica despre tendinţele femeilor moderne, ci proclamă ca principiu pentru bărbat: sĕ-şĭ scie câştiga autoritate, căcĭ dór şi biblia ḑice: „şi bărbatul sĕ-i fiă cap femeii".

Mrs. H. E. V. Stannard, care scrie sub anonimul Iohn Strange Winter, ḑice următórele: Pentru bărbatul-model n'are sĕ jóce rol zestrea, ci singur şi numai însuşirile eminente ale alesei sale au sĕ fiă dătătóre de mĕsură la alegerea luĭ. El trebue sĕ fiă prietinul soţiei sale şi sĕ nu aibă nicĭ un secret dinaintea ei. Sĕ nu se intereseze de grijile micĭ ale căsnicieĭ şi sĕ nu se supere, déca câte o mâncare din întêmplare nu succede. Sĕ nu fiă francmason, déca n'o voesce soţia; sĕ fiă cuminte şi nu fricos; sĕ adune marce, porcelan şi cărţĭ, dér nu de tot nebunesce. Sĕ nu fiă acaţios, ci tot-déuna galant, demn, bine dispus şi onorabil.

Mrs Fenwick Miller, asemenea o emancipată, ca Ienne, afirmă, că e de părere cu totul contrară de Mrs. Linton, căcĭ în ochii ei bărbatul n'are sĕ-şĭ câştige autoritate. De-altmintrelea Mrs. Miller pretinde fidelitate în căsĕtoriă, şi ca bărbatul sĕ nu fiă tiran. Ba pledéză chiar pentru principiul, ca bărbatul-model sĕ facă aceea, ce voiesce femeia. Nu-i permis, ca bărbatul sĕ-i dea femeii prea puţinĭ banĭ; n'are sĕ fiă simţitor, şi n'are sĕ se simtă negligiat, déca femeia trebue sĕ ţină o prelegere publică despre îmblânḑirea elefantului african. Bărbatul-model trebue sĕ fiă bine educat, frumos, dér nu vanitos; sĕ fiă puternic şi curagios, cu tóte acestea delicat şi plin de dragoste la ocasiunĭ potrivite; nu prea vehement în manifestările sale de iubire, ospital, casnic; în viéţa publică activ, dér sĕ nu facă politică de partid; conscienţios, religios, dér nu fariseu; regenerator al lumei, dér nu puritan. Cum se vede, cu greu vor puté afla fetele tinere un soţ, care sĕ corespundă acestei liste de însuşirĭ.

Mrs. Isabella Fyvie Mayo, care scrie sub anonimul Edward Garet, ḑice despre bărbat următórele: Déca iovesce pisica, îşĭ superă şi şicanéză sora, face grimase la spatele bunei sale, numesce servitórea sclavă face glume ordinare asupra sócrelor şi fetelor bĕtrâne, cunósce tóte fléurile despre actrice şi dansatóre la circurĭ; déca e risipitor şi în fiă-care societate se aşéḑă lângă femeia, care face mai mult eclat — atuncĭ el nu e bărbat-model.

Ast-fel se continuă părerile cam 60 de paginĭ încă, şi ḑeu cu greu se póte sci, că cetind fetele tinere acéstă carte, ce părerĭ rĕmân la fine în cap.

V. S.

asupra propunerilor presentate în scris de d-l Bogdan-Duică în numele său și soții: Dr. Ios. Blaga, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Elie Dăian, Nic. Bogdan, Gavr. Precup, I. Fodor, I. B. Boiu, A. P. Barcianu, I. Bă-buțiu, Iacob Macaveiu prot, Silvestru Moldovan, Aug. Nicóră, G. Moroianu și A. C. Domșa. Partea întâiu a propunerei, privitóre la cele 40% din taxele membrilor, cerute pentru despărțăminte, după modificările cuprinse în § 7 al noului proiect de statute se constată a fi de prisos. Celelalte părți ale propunerei s'au primit în acel înțeles, ca să se predea comitetului pentru a-se conforma lor pe cât se va puté.

Acum vine la rênd raportul comisiunei candidatóre, însărcinată cu candidarea membrilor comitetului, ce avea să se alégă pentru un nou period de trei ani. Acéstă comisiune se alese în ședința dinainte de prând și era compusă din următorii d-ni: Dr. A. Mureșianu, N. Ivan, Dr. Vas. Hossu, Dr. Aug. Bunea, Francisc H. Longin, Dr. Mihu, Dr. O. Russu advocat în Sibiiu, Dr. Ios. Blaga, Dr. Silviu Moldovan.

Dr. Bunea, ca raportor, spune, că comisiunea după o lungă discusiune s'a unit asupra unei liste, pe care o recomandă spre primire adunărei, ca fiind între împrejurările actuale cea mai potrivită propunere, ce-o póte face comisiunea.

Intr'aceea raportorul este întrerupt prin d-l Dr. Blaga, care în numele minorității din comisiă anunță, că ei vor da un vot separat. De aci încolo s'a desfășurat o scenă fórte caracteristică, asupra căreia va fi de lipsă să revenim în special.

După acéstă scenă, destul de neașteptată și deprimatóre, care a provocat o discuție înfocată, s'a făcut érăși liniște, retrăgêndu-se votul separat anunțat, precum și celelalte propuneri, și primindu-se de către adunare lista propusă de comisiunea candidatóre. Acéstă listă este următórea:

Ioan M. *Moldovan*, președinte; Dr. Il. *Pușcariu*, vice-președinte. Membrii ordinari: Partenie *Cosma*, I. V. *Russu*, Z. Boiu, Dr. Corn. *Diaconovich*, Leont. *Simonescu*, Ios. St. *Șuluțiu*, Dr. A. *Brote*, On. *Tilea*, I. *Papiu*, Dr. A. *Frâncu*, G. *Dima*, A. *Lebu* și I. *Crețu*. Membri *suplenți*: N. *Cristea*, Dr. O. *Russu*, R. *Roșca*, N. *Togan*, G. *Bogdan* și majorul *Maxim*. — Secretar I.: Dr. C. *Diaconovich*; secretar II.: Dr. V. *Bologa*; cassar *Simonescu*; bibliotecar: N. *Togan*.

La cetirea numelor membrilor, mai ales a celor ordinari, adunarea erupse în sgomotóse urări de „să trăéscă" la adresa fiă-căruia dintre membrii nou alesului comitet.

Urmă acum statorirea locului pentru proxima adunare generală. Președintele citesce numele mai multor fruntași români din Lugoș, cari prin d-l advocat Dr. Maior invită Asociațiunea a-și ține viitórea adunare generală în Lugoș. Impărtășirea acestei sciri a fost întimpinată cu viuă bucuriă din partea întregei adunări, care între cele mai călduróse aclamațiuni la adresa fraților Lugoșeni au primit invitarea lor, hotărând, că *viitórea adunare generală a Asociațiunei se va ține în Lugoș*. Acésta va fi prima adunare a Asociațiunei ținută în părțile bănățene.

Inainte de încheiarea ședinței d-l G. Moroianu făcù propunerea, ca d-l *Dr. Gustav Weigand*, directorul seminariului român din Lipsca, distinsul profesor și filolog german, autorul atâtor scrieri privitóre la limba, literatura și obiceiurile poporului român, să fiă ales între membrii onorari ai Asociațiunei. Propunerea primindu-se, adunarea a aclamat cu entusiasm pe d-l Dr. Weigand.

După-ce se luară măsurile de lipsă pentru autenticarea procesului verbal din ședința a doua, urmă închiderea ședinței.

In cuvinte scurte, președintele marcă caracteristica acestei adunări și, făcênd alusiune la discuțiunile provocate prin insinuarea așa disului „vot separat al minorității", declară, că nici-odată n'a vêdut la o adunare a Asociațiunei discuțiuni atât de agitate, ca acum.

Adunărei îi mulțumesce în numele său și al comitetului pentru încredere, ér comitetului de primire, constituit sub presidiul d-lui Dr. Al. Pop, medic în Blașiu, îi mulțumesce pentru multa ostenélă, ce și-a dat întru mulțumirea óspeților. Accentuă în special satisfacțiunea, ce li-a fost dată Blășenilor de-a o simți prin faptul, că s'au putut presenta înaintea numărosilor și aleșilor óspeți ai acestei adunări printr'un *concert, asemenea căruia*, dise d-sa „*nu s'a mai pomenit între Români de când esistă Transilvania și Ungaria*".

Era către órele 8 séra, când președintele închise adunarea între prelungite și sgomotóse urări de „să trăéscă".

Balul.

Nu sciu, décă a mai vêdut vre-odată Blașiul un bal cercetat de-atâta lume, ca cel de Mercuri séra, dat din incidentul adunărei Asociațiunei. Marea sală de Gimnastică, arangiată și decorată anume pentru acest scop, era tot atât de înțesată, ca și cu ocasiunea concertului. Jocurile mari au fost dansate în șése colóne, ér numărul părechilor dansatóre se socotesce aproximativ la 250.

Intr'o aglomerație așa mare de lume se înțelege, dansul puțină plăcere póte oferi. Cu atât mai mare era însă plăcerea de-a privi fețele rumene și frumóse ale gentilelor dansatóre, cari sciură esercita asupra nóstră farmecul, de-a ne face să nu ne depărtăm din acéstă sală până în dorii dilei.

Costumul național încă era escelent representat prin vre-o 50 de dómne și domnișóre din diferite părți.

S'au împărțit cu acéstă ocasiune și două premii de câte 20 corone pentru cele mai frumóse costume naționale. Juriul esaminator a fost compus din trei persóne: d-l G. Moroianu, d-na directóră a internatului de fetițe din Blașiu Aurelia Solomon și d-ra Moldovan din Băița. Premiile le-au dobêndit: d-ra *Elena Moldovan* din Mediaș și d-ra *Lazar* din Băița, cari ambele au fost cu multă căldură felicitate din acest incident.

Cu asta s'au terminat și festivitățile dilei a doua. In diua a treia s'a făcut o escursiune în „Bercul metropolitan", unde a fost și dans, séra a urmat un nou concert, care încă a fost peste așteptare bine cercetată, onorându-l cu presența și Escelența Sa Metropolitul, ér după concert a urmat din nou petrecere cu dans la otelul „Univers".

Cu acestea s'au sfîrșit dilele de sărbătóre petrecute între frații noștri dela Blașiu, a căror ospitalitate au gustat'o cu prisosință toți câți au avut norocul de-a puté participa la adunarea din anul acesta a Asociațiunei.

CRONICA POLITICĂ.

— 18 (30) August.

In München, capitala Bavariei, decurge de present **al 42-lea mare congres al catolicilor din Germania**. Deja anul trecut, când congresul se ținuse în Colonia, se aduse hotărîrea, ca din partea catolicilor germani să se esprime cea mai căldurósă recunoscință acelor membri ai corporațiunilor legislative din Ungaria, cari au combătut proiectele bisericesci politice, și în prima linie magnaților Ferdinand *Zichy* și Nicolau *Eszterházy*. Presidiul congresului din ést an invitase și pe numiții magnați la congres, cari primiră invitarea și merseră în persónă la München. E interesant, că în ședința dela 27 c. membrul congresului, principele *Löwenstein*, presentând o broșură intitulată „*Lupta religionară în Ungaria*" accentuă, că *lupta culturală ungară e mai periculósă, decât ori-care alta*. Alt membru, profesorul *Prohaszka* din Strigoniu, *protestă în contra luptei culturale din Ungaria*, care țintesce la încătușarea și înrobirea bisericei și a scólei și la secularisarea mănăstirilor. Președintele *Müller* spuse, că în tot casul catolicii germani se interesézá viu de sórtea catolicilor din Ungaria, o enunciare, care fù primită cu frenetice aplause. In congres se desbătură afară de acésta până acum diferite cestiuni, precum: ordurile religióse, creștinismul și statismul, reorganisarea puterei teritoriale a Papei, proiect contra emigrărilor ușuratice la America, proiect pentru ocuparea catedrelor universitare cu profesori catolici, luptă contra literaturei necatolice, susținerea caracterului confesional catolic al scólelor, principiul socialismului, rêsvrătirea în sciință și scólă, Roma și Papa în 1895, diferitele reuniuni misionare, cestiuni sociale, delăturarea duelului etc. Tot-odată se ceti și scrisórea Papei adresată congresului, precum și telegrama, prin care Papa binecuvêntă adunarea.

*

Dumineca trecută s'au început în Belin **consultările sinodale ale unitarilor din Ungaria**. Intre altele s'a desbătut asupra proiectului acelor instrucțiuni, pe cari le va primi clerul unitar în cestiunea punerei în viéță a legilor bisericesci politice. In introducerea instrucțiunilor sunt multe pasagii, cari dovedesc despre „imensul patriotism maghiar" al unitarilor. Astfel într'un loc se dice, „că Unitarii trebue să tindă din tóte puterile, ca să se ajungă scopul mai înalt, pe care îl urmăresce statul prin aceste legi".

Resolvarea cestiunei române.

Fițuica ungurésca „*Erdélyi Hiradó*" din Clușiu publică o serie de articoli de *Kovács* Albert, în cari se ocupă pe larg cu cestiunea română și resolvarea ei. In articolul publicat în Nr. dela 29 August a numitei foi, Kovács, vorbind de resolvarea cestiunei române, dice între altele:

Cu ce fel de mijlóce se obicinuia a-se înăbuși și înfrâna mișcările revoluționare? Cu de acele, cari duc la scop: prin *temniță*, décă ea se dovedesce suficientă — prin *spânduratóre*, décă nu folosesce alt-ceva. Ori-ce stat înțelept din lume face astfel. Din potrivă, procedura esercitată până acum de guvernele ungurescí, ca prin mici împunsături să ațițe și mai mult pe turburători și să sufere a merge nepedepsiți până la tradarea de patriă — nu este acomodată nici pentru o înăbușire momentană. Cu greșeli, ca cea a permisiunei Congresului din Pesta și cea a călătoriei fostului ministru Hieronymi prin Ardeal, nu se face alt-ceva, decât se încuragiază agitatorii.

Insă cestiunea română nu trebue numai liniștită său sugrumată, ci resolvată și pe veci ștérsă. Pentru acésta esistă un singur mijloc, și acesta e *școla națională maghiară*. Nu este în lumea cultă stat, unde causa învêțămêntului să nu fiă secularisată. Așa e în Valahia și Croația, ne mai vorbind de apusul luminat. Ungaria trebuia s'o facă acésta deja la 1868, fiind-că pentru așa ceva are cu o causă mai mult decât celelalte state, *are adecă cestiunea de naționalitate*...

Rusia îndată-ce a ocupat Basarabia dela Valahi, a închis tóte șcólele românesci. Și în Serbia sunt ¼ milion de Valahi, însă peste câte-va decenii nu va mai fi nici unul, fiind deja în fiă-care comună românéscă câte-o școlă sêrbéscă. Francia a întârdiat în Elsația cu școlele francese, însă în fine totuși le-a ridicat Napoleon III. Din potrivă însă, îndată-ce imperiul german a cucerit Elsația, cel dintâiu gând i-a fost ridicarea de scóli germane. Tot acésta o face în Posen. C'un cuvênt, tóte statele din Europa, în cari esistă mai mult séu mai puțin cestiune de naționalitate, lucréză în acelaș chip și aplică aceleași mijlóce pentru delăturarea neplăcutei cestiuni...

Va să dică: séu *spânduratórea séu școle ungurescí* în tot locul, décă guvernul unguresc vré să „resólve" cestiunea naționalităților. Nu-i vorbă, d-l Kovács are gânduri „bune", însă

Puterea frumseții.

O gazetă din Berlin publică mai multe casuri interesante privitóre la puterea seducătóre a femeii:

O femeiă tînără și frumușică era acusată, că a încercat să otrăvéscă o casă întrégă de alte femei tinere. Probe erau destule, și un bărbat ar fi fost negreșit condamnat; însă apărătorul păcătósei, în pledoaria sa, apelă la simpatiile juraților, pe cari îi făcù să plângă de cuvintele cele mișcătóre. Fără a mai trece în camera de chibzuire, ei declarară pe acusată de nevinovată, apoi defilară pe dinaintea băncei acusaților, spre a strînge mâna acusatei.

Istoria criminală englesă ne arată diferite casuri de influență remarcabilă, pe care frumsețea femeiască o esercită asupra juraților. E interesant casul unei miss Blandy care odată era să fiă condamnată pentru omorirea tatălui ei. Era dovedit, că tênăra fată comisese crima, pentru-că tatăl ei n'o lăsa să se mărite. Insă frumsețea fetei avù atâta farmec asupra juraților, încât nici unul nu fù în stare s'o condamne; toți jurați, declarară curat, că verdictul lor e fermecat de frumsețea tinerei fete. Judecătorul, furios, îi amenință cu pușcăria, dér fără folos. După ce în fine se completă numărul juraților și se începură desbaterile, judecătorul fù silit să le întrerupă din causa impresiunii vêdite, pe care miss Blandy o făcea asupra unui jurat. Se observase, că acest domn simțitor arunca priviri prea amoróse și galeșe asupra frumósei delicuente, și el fù imediat dat în judecată, ér locul lui ocupat de un alt jurat. Dér nici așa jurații nu putură ajunge la o înțelegere. Judecătorul, care rămăsese rece, ca o stâncă, față cu frumsețea seducătóre a acusatei, declară, că nu va închide ședința până-ce jurații nu se vor înțelege la un fel. Astfel, cu vai cu chiu, jurații ajunseră în cele din urmă la un verdict de condamnare, dér ei adauseră imediat o recomandație, ca fata să fiă grațiată. Judecătorul declară, că nu vede nici un motiv de a primi circumstanțe atenuante, își puse repede pe cap șapca négră, după cum e obiceiul în Anglia când se condamnă cineva la mórte, și pronunță sentința.

Astfel frumósa miss Blandy fù spânzurată în presența unei mari mulțimi de lume, care plângea și suspina strigând: „rușine"!

O întâmplare curiósă a făcut ca tot în acea di să fiă esecutată și o femeiă bătrână și urîtă, pe care n'a compătimit'o nimeni.

Un alt esemplu, care ilustréză puterea frumseței femeesci chiar la tribunal, ni-l ofere casul unei Maria Ana Burdock, o ucigașă din Bristol. Acéstă femeiă era de o frumsețe fascinatóre, cu neputință de descris. Prin acéstă frumsețe ea prindea victimele în mrejele sale și după ce le lua tot, le otrăvea. Nici când fù arestată, ea nu perdù speranța în puterea frumseței sale. Ea își aruncă ochii asupra inspectorului pușcăriei. Nu trecură două dile de când fusese închisă, și inspectorul dispărù cu frumósa Maria. Mai târdiu au fost arestați într'un oraș din nordul Angliei, unde trăiau sub alt nume. Inspectorul fù închis în acelaș penetenciar unde fusese funcționar. Miss Burdock își începù érăși manoperele; de astă-dată însă se adresă inimei temnicerului său. Femeia frumósă fù încoronată și acum de succes. Intr'o nópte porniră la drum, părăsind pușcăria. De astă-dată însă fură prinși repede, tocmai în momentul, când erau să plece cu vaporul dela Liverpool spre America.

Inspectorul de poliție din Liverpool, trimițênd pe frumósa Maria îndărăt la Bristol cu doi agenți, îi veni o idee nostimă și iscusită, de a face adecă pe unul dintre agenți să-și ia cu el și pe nevastă-sa. Astfel d-ra Maria ajunse la Bristol. Poliția de aci înțelese povața inspectorului din Liverpool, și de aci înainte dama interesantă nu mai fù păzită de bărbați, ci numai de soția noului inspector al penetenciarului. Se pare, că în cele din urmă criminala s'a convins, că nu se mai putea folosi de frumsețea sa, și de aceea și-a luat viața în chilia ei unde a fost găsită mórtă.

Dómne mult e pănă acolo, unde ţintesce el.

Nu ne mirăm, că astfel de inepţii mai au loc încă şi aḑî în colónele foilor unguresci, dér ne surprinde órba cutezanţă cu care ele sunt spuse, şi spiritul asiatic şi barbar în care se tórnă, drept hrană, pentru publicul maghiar.

Agitaţiunile macedonene.

Gerantul sêrbesc din Athena, în toomai ca şi consulul din Usküb şi cel din Pristina (oraşe macedonene) a trimis guvernului un voluminos raport despre mişcările macedonene, făcut pe basa informaţiunilor scóse din isvóre grecesci demne de încredere.

Raportul accentuéză înainte de tóte bunele relaţiunĭ dintre Sêrbia şi Grecia, provenite mai ales în urma ţinutei Bulgariei şi a evenimentelor din Macedonia.

Revoluţiunea macedonénă *nu s'a sfîrşit pretutindenea, ci numai în unele regiunĭ.* O parte a insurgenţilor nu e capabilă sĕ susţină lupta permanentă contra trupelor turcescĭ, fiind-că şĭ-a gătat muniţiunea. Decĭ *până va căpĕta muniţiunĭ nouĕ, s'au retras între munţĭ,* unde nu pot fi urmăriţĭ din partea Turcilor. De acolo fac din când în când erupţiunĭ spre a-se provedé cu mijlóce de traiu.

Din Bulgaria sosesc mai în fiă-care ḑi cete de câte 20—25 insurgenţĭ, carĭ pĕtrund peste graniţă în Macedonia prin trecĕtóre secrete. Aceştia — spre a nu fi bătĕtorĭ la ochĭ — vin anume în cete mĕrunte, dér sunt bine provĕḑuţĭ cu arme şi cu conducĕtorĭ, şi între munţĭ se împreună în cete marĭ.

Poporaţiunea sêrbă şi grécă nu prea dă sprijin insurgenţilor bulgarĭ, ci numai acolo unde e constrînsă, pentru ca astfel sĕ-şĭ mântuéscă viéţa şi averea. Majoritatea poporaţiunei dă sprijin autorităţilor turcescĭ, pentru-ce apoi e şi ocrotită din partea acestora.

Insurgenţii se organiséză şi înarméză pe deplin pentru primăvéra viitóre. *Armele şi muniţiunea de puşcat le capĕtă din Bulgaria, o parte e transportată peste muntele Athos.*

Insurgenţii sunt adunaţĭ în munţi în numĕr de aprópe 6000, numĕrul lor însĕ cresce din ḑi in ḑi. Sunt între ei mulţĭ strĕinĭ, anume aventurierĭ rusescĭ. Cei mai mulţĭ dintre conducĕtorĭ sunt *oficerĭ ai armatei bulgare,* carĭ sunt bogat provĕḑuţĭ cu banĭ şi *stau în permanentă legătură cu comitetul macedonén din Sofia.*

Trupele turcescĭ au prins aprópe 200 de insurgenţĭ; pe mulţĭ i-au decapitat, orĭ împuşcat deja; numai asupra sudiţilor strĕinĭ n'au adus încă judecată.

Situaţiunea e desperată. Guvernului turcesc cu greu îi va succede sĕ suprime revoluţiunea cu mijlóce pacînice.

La primăvară, probabil, că şi societăţile macedonene grecescĭ şi sêrbescĭ vor întra în acţiune, când apoi îşĭ va lua începutul atât de mult temutul *rĕsboiu oriental.*

SCIRILE ḐILEI.

18 (30) August.

Iubileul papei. Colegiul-cardinalilor a hotărît, ca în 19 Ianuarie 1896 sĕ se serbeze jubileul de 50 de anĭ al sfinţirei Papei de archiepiscop. Din tóte părţile lumei vor merge la Roma episcopĭ şi peregrinĭ, ca sĕ asiste la acest jubileu.

—o—

Cassarea timbrului pentru inserate. „Köln. Ztg." primesce din Pesta scirea, că tóte autorităţile municipale ungurescĭ s'au alăturat la propunerea oraşului Cluşiu de-a cassa parlamentul timbrele pentru publicaţii şi inserate ḑiaristice.

—o—

Mohamedanĭ ucişĭ. Scirĭ private din Constantinopol spun, că guvernul turcesc primesce mereu plângerĭ despre asasinărĭ, ce se sĕvêrşesc în Bulgaria contra Turcilor.

—o—

Apel literar. D-l Aurel *Trif*, colaborator la „*Dreptatea*" publică un apel de prenumeraţiune la opul „*Reamintirĭ despre Turcia*", de Lakos Lajos, tradus de d-sa din limba unguréscă. D-l Trif rógă pe toţĭ acei domnĭ cărora li-s'a trimis liste de prenumeraţiune, sĕ i-le retrimită în timpul cel mai scurt.

—o—

Cununii. D-şóra *Agapia T. Nicolau* şi d-l *Dimitrie Vulcu* îşĭ vor sĕrba cununia Duminecă, în 20 August st. v. 1895, la 11 óre a. m., în biserica Sf. Nicolae din Braşov (Scheiu). — Dănilă *Atuaş*, teolog abs. gherlan şi Aurelia *Centea* se vor cununa la 8 Septemvre st. n. 1895 la 3 óre p. m. în biserica gr. cat. din Cheşei (Alsó-Kosály). — Felicitările nóstre tinerilor părechĭ.

—o—

Musica orăşenéscă va da Dumineca séra un concert în grădina dela hotel „Pomul verde". Inceputul la 7 ½ óre, întrarea 30 cr.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Zêrneştĭ, 28 August 1895.

Ca în tot locul, aşa şi aicĭ, tinerimea este un principal motor; ea—décă e bravă, cum sunt ai noştri — face începutul, ér cei mai în vêrstă se simt datorĭ a o sprijinì.

E drept, că Zêrneştii, până acum au produs puţin, însĕ mare nădejde avem, că cu o tinerime devotată causelor, cu o tinerime conscie de chiămarea ei, se póte deştepta mult din ce a amorţit de ḑecĭ de anĭ. Acésta e causa, că séra de St. Mărie a fost o séră plăcută pentru inimile românescĭ.

Tinerimea studiósă de aicĭ în mijlocul căreia apare ca protagonist profesorul P. *Dan*, a mai dat în véra acésta încă un concert împreunat cu dans, ér acum, împintenată de succesul celei dintâi, a mai aranjat şi o a doua petrecere, al cărei venit e destinat pentru şcóla din loc. Ea a făcut, tot ce s'a putut, pentru cât mai bună reuşită.

Producţiunea s'a început la opt óre în o sală a şcólelor românescĭ din loc, care a fost decorată cu verdéţă şi ghirlande din ramurĭ de brad. Sala a fost mult prea mică pentru a puté cuprinde un public atât de numĕros. Avis Zêrneştenilor, ca sĕ-şĭ facă una mai spaţiósă, décă le stă în putere.

Programa s'a început cu o „Doină" de E. Popescu, cântată cu destulă dibăciă şi technică de catră d-l N. Sperchez. Aplaudat fiind, a mai delectat publicul încă cu o cântare. D-şóra A. Sperchez a declamat cu multă abilitate poesia de Coşbuc „La oglindă". „La Melancolie élégie pastorale roumaine" de Wist, a fost esecutată de cătră studentul V. Bude cu destulă precisiune şi fineţă. D-sa posede o dexteritate musicală vrednică de luat în considerare.

Comedia în trei acte „George Daudin séu bărbatul înşelat" a lui Molière şi tradusă cam slăbuţ de I. Schiopul, a fost destul de succésă. Pentru prima dată am auḑit'o jucându-se şi mărturisesc e o piesă, care vrênd nevrênd îţĭ învioşéză inima. Am ascultat'o cu multă luare aminte, căcĭ composiţia acésta are puterea naturală de a te abate dela tóte gândirile, carĭ rĕsbesc a te mişca în acel moment.

Persónele, carĭ au esecutat acéstă piesă au fost d-şórele Aurelia Gogonea, Ecat. Bude şi domnii: Iancu Ioanoviciu, A. Badiu, Ioan Meţianu, Emil Dan şi Traian Meţianu. Când amintesc aceste nume, nu am intenţiunea sĕ le laud, dér totuşĭ considerând modul, cum s'au produs, diligenţa, ce şi-au dat, sunt nevoit a constata, că ni-a procurat o séră plăcută, piesa fiind bine predată.

Cât a fost venitul peste tot, şi în special venitul curat, nu am cunoscinţă, dér calculând după publicul asistent, socotesc, că înşi-şĭ arangiatorii nu s'au aşteptat la aşa ceva. Nu sciu, ce sĕ ḑic, curiositatea séu plăcerea de a lua parte la o producţiune teatrală română, a adus pe tótă inteligenţa din Zêrneştĭ şi jur, fără deosebire de rang şi naţionalitate. Petrecerea a durat până 'n d'albe zorĭ. Imĭ place sĕ mĕ mângăi cu dulcea speranţă, că orăşelul Zêrneştĭ se va deştepta din letargiă şi o viéţă românéscă va înflori în apropiatul viitor.

Tinerimea face tot posibilul spre acésta. De aceea laudă ei!

Emanoil.

Haţeg, în 27 August 1895.

Importanţa unei societăţĭ românescĭ bine închiegate, în care spiritul naţional sĕ predomineze, e netăgăduită. O astfel de societate ar avé chiămarea sĕ paraliseze influinţele strĕinismului, care prin şcólele sale — în carĭ sunt nevoiţĭ sĕ studieze o mulţime de tinerĭ românĭ, — tinde a înstrĕina tinerele mlădiţe dela idealul nostru naţional şi a-ĭ câştiga pentru idea de stat. Astfel de tinerĭ, décă au fericirea sĕ ajungă după terminarea studiilor într'o societate adevĕrat românéscă, fórte uşor pot fi readuşĭ la calea adeverată.

Fericit acel oraş, unde Românii forméză într'adevĕr o astfel de societate, căcĭ în cele mai multe locurĭ Românii sunt sfăşiaţĭ în partide, învrăjbiţĭ, aşa încât viéţa socială stagnéză.

Numai o petrecere, un concert séu un bal e în stare sĕ adune la olaltă elementele divisate. Judecând din acest punct de vedere, fiă-care petrecere, — ce se arangiază, — e un lucru îmbucurător.

Petrecerea arangiată de tinerimea studiósă din Haţeg şi jur, care s'a ţinut Sâmbătă în 24 August, considerată chiar şi numai din acest punct de vedere, şi-a împlinit misiunea, dând un nou impuls inteliginţii din acest romantic ţinut, spre a-şĭ concentra forţele, ca apoi cu puterĭ unite sĕ-şĭ împlinéscă chiămarea, ce o are întru deşteptarea poporului atât de părăsit.

Spaţiosul pavilon de véră al „Hotelului Forster", bine arangiat şi frumos decorat, avea un aspect impunĕtor, ér cea mai splendidă decóre şi podóbă o forma frumósa corónă de tinere şi sprintene fetiţe.

Petrecerea a fost de tot animată, şi mai pe sus de tóte *esclusiv românéscă.* Entusiasmul era la culme, bătrânii întinereau şi se întreceau cu junii la joc. Se înţelege, că jocurile nóstre naţionale, ca „Hora", „Ardeleană", „Hăţegana", „Romana", etc., au avut mare trecere.

Entusiasmul şi-a ajuns însĕ numai atuncĭ culmea, când tinerii noştri, îmbrăcaţĭ în pitorescul costum naţional, au esecutat cu măestriă „Bătuta" şi „Căluşerul", sub conducerea dibaciului vătaf V. *Orbonaşiu.* Acéstă scenă nu se póte descrie. Ea va rĕmâné tot-déuna întipărită în inimile asistenţilor. O furtună de aplause şi două buchete impletite de coconiţele din loc, le-a fost rĕsplată. Puţinii strĕinĭ, carĭ s'au strecurat prin sală, erau plinĭ de admiraţiune şi n'aveau destule cuvinte de a lăuda clasicele nóstre jocurĭ.

In pausă s'au ţinut mai multe toaste fórte însufleţite, dintre carĭ amintesc pe a Dr-ului *G. Suciu*, pe a studentului în drepturĭ *A. Vlad*, pe a D-lui *I. Muntean*, pe a preotului *Bocanicĭ* şi pe a meseriaşului *Simoneti.*

După pausă s'a continuat cu jocul păn' la 5 óre diminéţa, ér după-ce dómnele şi domnişórele ostenite s'au depărtat, au rĕmas domnii petrecêndu-şĭ la mese.

Cam acesta a fost decursul petrecerii, slab şi palid zugrăvit. Cine e în stare sĕ zugrăvéscă simţĕmintele, ce le-a escitat acéstă petrecere în fiă-care; cine póte sĕ dea o fidelă icónă despre ceea ce s'a întêmplat, s'o deie, eu din parte-mĭ mĕ mărginesc la atâta.

Brava tinerime póte fi mulţămită în tóte privinţele cu resultatul trudei sale.

Spectator.

SCIRI ULTIME.

Londra, 29 August. „Agentia Reuter" anunţă din Constantinopol următórele: Sultanul a adresat câte o depeşă ambasadorilor din Paris şi Petersburg, în carĭ se plânge amar asupra atitudinei Angliei în cestiunea armenéscă. Sultanul califică atitudinea Angliei de necorespunḑĕtóre, care vatĕmă autoritatea Sultanului şi rógă pe Francia şi Rusia, sĕ încerce a schimba procederea Angliei. Contra-notele Franciei şi ale Rusiei însĕ nu sunt îmbucurătóre pentru Sultan.

Sofia, 29 August. Ţancov a adresat un apel cătră toţĭ conducĕtorii partidelor bulgare şi cătră membri guvernului, în care îi provócă, sĕ pună odată capĕt stărilor încurcate din Bulgaria, recomandând spre acest scop următórele: 1) Tóte partidele sĕ se unéscă şi sĕ alégă un ministeriu, care sĕ facă alegerĭ libere; 2) Sĕ se întăréscă constituţia din Tirnovo prin un paragraf referitor la trecerea religionară a principelui. Sĕ se dea amnestie şi sĕ se recunóscă tóte drepturile ofiţerilor refugiaţĭ în Rusia; 3) Sobrania sĕ trimită o deputaţiă la Petersburg, care sĕ róge pe Ţar, a trimite un consul în Bulgaria egal în rang cu consulii celorlalte puterĭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans."

Bistriţa, 30 August. Din cause neaşteptate, *sfinţirea bisericei române din Bistriţă şi sĕrbările anunţate se amână.*

Comitetul arangiator.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 30 August. Aci a produs fórte mare sensaţiă *arestarea advocatului Zoltan Takats*, cunoscutul conducĕtor al socialiştilor din Ungaria şi arangiator de demonstraţiunĭ. El este suspiţionat, că a luat parte la o *defraudare* şi a primit 20,000 fl. pentru sine din suma defraudată.

Lemberg, 30 August. Guvernor al Galiţiei va fi numit *Dunajewsky*; ministru pentru Galiţia, şeful de secţiă *Bobrzynski*, şi preşedinte al clubului polon *Jaworski.*

Bucurescĭ, 30 August. Guvernul român are de gând sĕ pretindă dela Rusia rechiămarea consulului rusesc din Tulcea, *Celibadaki*, care e suspiţionat, că înscenéză agitaţiunĭ.

DIVERSE.

Esposiţia din anul 1900. Atâţia savanţĭ şi artiştĭ de valóre şĭ-au frămêntat şi îşĭ frămêntă într'una mintea spre a dibăci ceva „nou", neexistent încă, o operă măréţă, care impodobind marea esposiţie din 1900, ce va avé loc la Paris, sĕ smulgă admiraţia lumei întregĭ. S'au presentat atâtea proiecte, unele mai ingeniόse ca altele, ér cărturarii tot se agită şi tot îşĭ frămêntă mintea, urzind planurĭ peste planurĭ. Acum, doi pictorĭ, Castellani şi René-Victor Meunier, au adresat comitetului de organisare a esposiţiei o cerere de concesiune de teren pentru o panoramă, care ḑic ei, că va fi una dintre inovaţiile cele mai atrăgĕtóre ale marei serbărĭ. Ideia, esplicată prin titlul ei: „Abisurile sub-marine", este şi originală şi măréţă. Şi orĭ-ce om înḑestrat cu puţină imaginaţie, cred că ar dori sĕ i-se represinte straniile peisagii ale neexploratelor regiunĭ sub-marine! Pădurile unde „alghele" de sute de picióre înlocuesc ştejarii; cavernele unde se cuprinde o întrégă lume bizară, — cine n'ar dori sĕ le vaḑă? Cine n'a cugetat la îngrozitorul spectacol al unei corăbii, care e înghiţită de valurĭ, cu echipagiul şi cu pasagerii ei? La zăpăcéla milionelor de pescĭ de tóte felurile? Şi cine n'a tremurat din creştet la tălpĭ imaginându-şĭ omul „scufundător în mare" cum se duce în jos în imensitatea apei, în tĕrêmul acesta unde fantasticul se întrece cu oribilul?! Étă ce plănuesc artiştii francesĭ sĕ pue la disposiţia publicului doritor de emoţiunĭ puternice. După cum vedem, marea esposiţie din 1900 tinde a fi o glorie a naţiunei francese.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pietei Brasov.

Din 30 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56	Vênd.	9.58
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.83	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de coróne ung. 4%	99.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	147.05
Renta de hârtie austr.	100 80
Renta de argint austr.	101 15
Renta de aur austr.	122.30
Losurĭ din 1860	154.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	1065.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	490.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	407.10
Napoleondorĭ.	9.58½
Mărcĭ imperiale germane	59.12½
London vista	120.45
Paris vista	47.82½
Rente de coróne austr. 4%	101.30
Note italiene.	45.70

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenu de persón.
10 —	8.05	8 05	8.05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1 55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3.50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.	Oradea-mare	sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd			1 52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9.07		4 53	4 17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8.34	10.37		6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6.14	5.25	7.—
8.49			8.40	6.11	pl.	Clușiu	sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1 40	8.38	pl.	Teiuș	sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.—	3 49	9.44	pl.	Copșa-mică	sos.	11.14	6 54			1.01
2.32		1.02	4.11	9.59		Mediaș		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sigbișóra		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12.58		Agoștonfalva		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra		5.58	3.16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.45		10.26	7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.	Brașov	sos.	7.01	2.18			7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiș		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11 25		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.	Oșorheiu	sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	7.49	3.25	8.25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.	Sibiiu	sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zĕrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zĕrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4.55		Bistrița		1.16

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.—	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.